Business Finland -lain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttaminen

Perustuslakivaliokunta 24.1.2023



Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Julkisten hallintotehtävien siirto

- Laissa täsmennetään Business Finland -osakeyhtiön julkisia hallintotehtäviä perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla
  - Taustalla mm. v. 2019 eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu yhtiön julkisten hallintotehtävien määrittelystä sekä VTV:n laillisuustarkastuksen huomiot

- **Yhtiön julkisiin hallintotehtäviin** kuuluisivat:
  - Business Finland –rahoituskeskuksen toimintaa tukevat tehtävät (11 §:n 3 mom.), joita yhtiö hoitaa jo nykytilassa:

1. rahoituskeskuksen rahoituspäätösten valmisteluun liittyvä markkina- ja asiakastiedon kerääminen ja tuottaminen sekä selvitykset;
2. asiakkaiden palvelutarpeiden kartoittaminen ja tätä koskeva neuvonta;
3. rahoituskeskuksen kasvuyrittäjien oleskelulupa-asioissa annettaviin lausuntoihin liittyvät esivalmistelutehtävät;
4. rahoituskeskuksen digitaalisten palveluiden käyttämiseen liittyvä neuvonta

  - Yhtiön rahoituspäätösten tekoon ja rahoituksen käytön valvontaan liittyvät tehtävät perustuen voimassa olevaan lakiin (14 §:n 2 mom.)

Julkisten hallintotehtävien siirto

- Rahoituskeskuksen vastuulla olisi aina vastata omaan rahoitustoimintaansa liittyvästä:
  - Rahoituspäätösten valmistelusta, esittelystä ja päätöksenteosta
  - Asiakkaiden hankkeiden rahoitettavuuden arvioinnista ja hankkeita koskevasta sisällöllisestä ja yksityiskohtaisesta neuvonnasta

- Rahoituskeskuksella tulisi säilyä itsenäinen kyvykkyys tiettyjen viranomaistehtävien hoitamiseen yhtiölle esitetyistä tukevista julkisista hallintotehtävistä huolimatta
  - Velvollisuus antaa neuvontaa (hallintolaki 8 §) ja selvittää hallintoasiaa (hallintolaki 31 §)
  - Arviointi lausuntojen antamisesta kasvuyrittäjien oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa

- Eräät julkiset hallintotehtävät siirrettäisiin yhtiöstä rahoituskeskukseen Business Finlandin toiminnan uudelleenorganisoinnilla:
  - Rahoituskeskuksen rahoitustoimintaan liittyvä hankkeita koskeva rahoitettavuuden arviointi ja sisällöllinen neuvonta sekä eräät Suomen kansainväliset edustamistehtävät

Julkisten hallintotehtävien siirto

- Yhtiölle esitettäviin *rahoituskeskuksen toimintaa tukeviin tehtäviin* ei ole arvoitu sisältyvän **julkisen vallan käyttöä**

- Yhtiön olisi **tarkoituksenmukaista** hoitaa esitettyjä julkisia hallintotehtäviä:
  - Tiedonkeruu- ja neuvontatehtävät: asiakasrajapinta ja kansainvälinen verkosto on yhtiössä
  - Kasvuyrittäjien oleskelulupalausuntoihin liittyvät esivalmistelutehtävät: yhteys yhtiölle esitettyyn tehtävään edistää osaajien maahanmuuttoa Suomeen. Yhtiöllä myös asiantuntemusta ns. Tempo-rahoituksen kriteereistä, ja samaa kriteeristöä käytetään kasvuyrittäjien arvioinnin pohjana

- **Perusoikeuksien, oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten** toteutuminen:
  - Yhtiön hoitamiin julkisiin hallintotehtäviin liittyisi virka- ja vahingonkorvausvastuu
  - Business Finland -laissa ei olisi viittausta hallinnon yleislakeihin, koska yleislait soveltuvat yhtiön hoitamiin julkisiin hallintotehtäviin mm. soveltamisalojensa ja viranomaisen määritelmien kautta
  - Muutoksenhaku yhtiön tekemiin rahoituspäätöksiin on turvattu voimassa olevan Business Finland -lain 15 §:ssä

Yhdenvertaisuus

- Yhtiö voisi luokitella asiakkaita Business Finlandin sisäisessä järjestelmässä asiakkaiden neuvonta- ja palveluiden kartoitustehtäviensä yhteydessä
- Luokitus vaikuttaisi asiakkuudenhoitomalliin, muttei asiakkaan oikeuteen hakea rahoitusta rahoituskeskukselta tai rahoituspalveluiden saamiseen
- Asiakkaiden luokittelu on perusteltua mm. asiakkaiden eroavaisuuksien ja Business Finlandin resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta
- Rahoituksen myöntäminen asiakkaalle perustuisi voimassa olevaan lainsäädäntöön ja sen nojalla vahvistettuihin Business Finlandin rahoituskriteereihin

Yksityiselämän suoja

Rahoituskeskuksen ja yhtiön tiedonsaantioikeudet ja tiedonantovelvollisuudet

- Sidottu **välttämättömyyskriteeriin** rahoituskeskuksen ulkomaalaislakiin liittyvien lausunnonantotehtävien kannalta kasvuyrittäjien oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa
- Maahanmuuttovirasto luovuttaisi rahoituskeskukselle tietoja jatkolupaa hakevista kasvuyrittäjistä rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttaminen

- Palvelualustan käyttäjän **tunnistamistapaa koskevasta erityissääntelystä** luovuttaisiin. Jatkossa noudatettaisiin digipalvelulain käyttäjän tunnistamista koskevia yleissäännöksiä, joiden nojalla on mahdollista turvata riittävä henkilötietojen suoja
- Myös jatkossa edellytettäisiin käyttäjän tunnistamista palvelualustalla
- Lainmuutoksen myötä työnhakuprofiilin laatiminen palvelualustalla olisi mahdollista laajemmin mm. ulkomaalaisille työntekijöille – myönteiset vaikutukset työllistyä Suomessa